Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PAOLO MENGOZZI
prednesené 29. januára 20015 [1]

Vec C-649/13

Comité d'entreprise de Nortel Networks SA a i.
proti
C. Rogeauovi, likvidátorovi Nortel Networks SA,
a
C. Rogeau, likvidátor Nortel Networks SA,
proti
Alanovi Robertovi Bloomovi,
Alanovi Michaelovi Hudsonovi,
Stephenovi Johnovi Harrisovi,
Christopherovi Johnovi Wilkinsonovi Hillovi

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Tribunal de commerce de Versailles (Francúzsko)]

„Súdna spolupráca v občianskych veciach — Konkurzné konania — Nariadenie č. 1346/2000 — Vedľajšie konkurzné konanie — Právomoc určiť rozsah účinkov vedľajšieho konkurzného konania — Výlučná alebo alternatívna právomoc — Určenie uplatniteľnej právnej úpravy — Výnos z prevodu majetku dlžníka uložený na viazanom účte v tretej krajine"

1. Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý je predmetom tejto veci, sa týka článku 2 písm. g) a článkov 3 a 27 nariadenia č. 1346/2000 o konkurznom konaní [2] (ďalej len „nariadenie") a vznikla v ňom citlivá otázka, pokiaľ ide o rozdelenie súdnej právomoci medzi súdy štátu, v ktorom začalo hlavné konkurzné konanie na základe článku 3 ods. 1 nariadenia, a súdy štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie na základe odseku 2 toho istého článku, ako aj rozdelenie aktív platobne neschopného dlžníka medzi tieto dve konania.

2. Žaloba vo veci samej sa týka európskej časti úpadku kanadskej skupiny Nortel, ktorá podnikala na celosvetovej úrovni v telekomunikačnom odvetví až do roku 2008, v rámci ktorého došlo k začatiu hlavného konkurzného konania v Spojenom kráľovstve vo vzťahu ku všetkým európskym dcérskym spoločnostiam skupiny a vedľajšieho konkurzného konania vo Francúzsku na vnútroštátnom súde vo vzťahu k francúzskej dcérskej spoločnosti.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Nariadenie (ES) Rady z 29. mája 2000 (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191).

I – **Právny rámec**

3. Nariadenie zriaďuje európsky rámec pre cezhraničné konkurzné konania. Podľa jeho článku 2 písm. g):

„Na účely tohto nariadenia:

…

g) ‚členský štát, v ktorom sa majetok nachádza', znamená v prípade:

— hmotného majetku, členský štát, na ktorého území sa tento majetok nachádza,

— majetku a práv, pri ktorých sa vlastníctvo alebo nárok musí zapisovať do verejného registra, členský štát, pod ktorého právomocou sa takýto register vedie,

— pohľadávok, členský štát, na ktorého území má tretia strana, ktorá je tieto pohľadávky povinná uhradiť, centrum svojich hlavných záujmov v zmysle článku 3 ods. 1…"

4. Článok 3, nazvaný „Medzinárodná súdna právomoc", v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Právomoc na začatie konkurzných konaní majú súdy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Pri obchodných spoločnostiach a u právnických osôb sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku za centrum hlavných záujmov považuje miesto, kde majú svoje registrované sídlo.

2. Ak sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádza na území niektorého členského štátu, súdy iného členského štátu majú právomoc začať konkurzné konanie proti tomuto dlžníkovi len vtedy, ak má na území tohto iného členského štátu nejaký podnik. Účinky takéhoto konania sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto členského štátu."

5. V kapitole III, nazvanej „Vedľajšie konkurzné konania", znie článok 27 nariadenia takto:

„Ak súd členského štátu začne konanie uvedené v článku 3 ods. 1, ktoré sa uznáva v inom členskom štáte (hlavné konanie), potom súd s právomocou podľa článku 3 ods. 2 v inom členskom štáte môže začať vedľajšie konkurzné konanie bez toho, aby sa v tomto inom štáte zisťovala platobná neschopnosť dlžníka. Takéto vedľajšie konanie musí byť jedným z konaní uvedených v prílohe B. Jeho účinky sa obmedzujú na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto iného členského štátu."

II – **Skutkové okolnosti pred začatím konania vo veci samej, konanie vo veci samej a prejudiciálna otázka**

6. Skutkové okolnosti sporu vo veci samej, ako vyplývajú z uznesenia vnútroštátneho súdu zo spisu, možno zhrnúť takto.

7. Skupina Nortel, ktorej materská spoločnosť, Nortel Networks Corporation, je kanadskou spoločnosťou, bola jedným z prvých poskytovateľov riešení určených telekomunikačným sieťam na svete. Kanadská spoločnosť Nortel Networks Limited (ďalej len „NNL"), priama dcérska spoločnosť Nortel Networks Corporation, vlastnila väčšinový podiel v dcérskych spoločnostiach skupiny Nortel na svete, okrem iného aj v spoločnosti založenej podľa francúzskeho práva Nortel Networks SA (ďalej len „NNSA").

8. Skupina Nortel vykonávala značnú činnosť výskumu a vývoja (R&D), a to prostredníctvom špecializovaných dcérskych spoločností (ďalej len „centrá R&D“). NNSA bola jednou z týchto dcérskych spoločností. Takmer všetko duševné vlastníctvo pochádzajúce z činnosti výskumu a vývoja skupiny bolo zaregistrované (najmä v Severnej Amerike) v mene NNL ako „legal owner“ (majiteľ z právneho hľadiska). NNL poskytovala centrám R&D výlučné bezplatné licencie na využívanie duševného vlastníctva skupiny. Centrá R&D mali takisto určitý hospodársky vlastnícky vzťah („beneficial ownership“) k tomuto duševnému vlastníctvu, a to vo výške ich príspevku na činnosť vývoja a výskumu. Dohoda v rámci skupiny, nazvaná Master R&D Agreement (ďalej len „MRDA“), zakotvovala právne vzťahy medzi NNL a centrami R&D.[3] Táto dohoda stanovovala okrem iného, že v závislosti od zisku alebo strát na úrovni skupiny za posudzované obdobie, každé centrum R&D bude veriteľom alebo dlžníkom voči NNL, a to vo výške sumy nazvanej RPS („Revenue Profit Sharing“).

9. Skupina Nortel mala v roku 2008 vážne finančné ťažkosti a jej riaditelia sa rozhodli s cieľom optimalizácie prevodu aktív na úrovni skupiny začať paralelne konkurzné konania v Kanade, Spojených štátoch a v Európskej únii.

10. Rozhodnutím zo 14. januára 2009 High Court of Justice v Londýne začal hlavné konkurzné konanie podľa anglického práva proti všetkým spoločnostiam skupiny Nortel nachádzajúcim sa v Európskej únii, medzi ktoré patrí aj NNSA na základe článku 3 ods. 1 nariadenia, a určil pánov A. Blooma, A. Hudsona, S. Harrisa a C. Hilla za spoločných správcov konkurznej podstaty (ďalej len „spoloční správcovia konkurznej podstaty“).

11. Na základe spoločného návrhu zo strany NNSA a spoločných správcov konkurznej podstaty vnútroštátny súd rozsudkom z 28. mája 2009 začal vedľajšie súdne likvidačné konanie v zmysle článku 27 nariadenia proti NNSA, povolil pokračovanie v činnosti na určité obdobie a určil pána C. Rogeaua za súdneho likvidátora.

12. V rámci spoločnosti NNSA vznikol 7. júla 2009 spor so zamestnancami, ktorý skončil 21. júla 2009, keď NNSA zastúpená príslušným orgánom vedľajšieho konkurzného konania, odborové organizácie, zamestnanecká rada (ďalej len „ZR“) NNSA a zástupcovia štrajkujúcich zamestnancov podpísali protokol o dohode o skončení sporu (ďalej len „protokol o skončení sporu“). Táto dohoda stanovovala zaplatenie odstupného, ktorého časť bola splatná hneď a druhá časť, nazvaná dodatočné odstupné (ďalej len „dodatočné IAD“), mala byť vyplatená po skončení prevádzky z disponibilných prostriedkov pochádzajúcich z akéhokoľvek predaja časti činnosti, majetku, akéhokoľvek rozdelenia prostriedkov vyplývajúceho z prevodu aktív alebo všeobecnejšie z vymožených aktív alebo pohľadávok po úplnej úhrade všetkých dlhov súvisiacich s prevádzkou, vzniknutých z dôvodu pokračovania v činnostiach, o ktoré išlo v hlavnom a vedľajšom konkurznom konaní, a „administration expenses“. Predpokladalo sa, že suma tohto dodatočného IAD závisí od množstva disponibilných prostriedkov. Dňa 18. augusta 2009 bola podpísaná dodatočná dohoda k protokolu o skončení sporu, ktorá prebrala jeho znenie a bola podpísaná spoločnými správcami konkurznej podstaty (ďalej len „dodatočný protokol“).

13. Dňa 1. júla 2009 bol orgánmi v oboch konaniach podpísaný protokol o koordinácii hlavného a vedľajšieho konania (ďalej len „memorandum o koordinácii“). Článok 8 ods. 3 tohto memoranda stanovuje, že „podľa nariadenia… administration expenses sú splatné v plnom rozsahu a v bežnej lehote splatnosti prednostne z aktív spoločnosti bez ohľadu na miesto, kde sa tieto aktíva nachádzajú (vrátane aktív nachádzajúcich sa vo Francúzsku) bez ohľadu na začatie vedľajšieho konkurzného konania“. Po podpise protokolu o dohode o skončení sporu odborové organizácie v hlavnom aj vo vedľajšom konkurznom konaní podpísali dodatok k memorandu o koordinácii z 18. augusta 2009 (ďalej len „dodatok k memorandu o koordinácii“), ktorý má v zmysle jeho článku 7 prednosť pred týmto protokolom.

3 — NNSA sa stala stranou MRDA podpisom z 22. decembra 2004.

14. Rozsudkom z 24. septembra 2009 vnútroštátny súd schválil memorandum o koordinácii a protokol o dohode o skončení sporu, ako aj dodatočnú dohodu.

15. Na to, aby sa dosiahlo lepšie zhodnotenie aktív skupiny Nortel, odborové organizácie z rôznych konkurzných konaní začatých po celom svete sa dohodli na tom, aby boli uvedené aktíva predané globálne, ale podľa jednotlivých druhov činností. Dohoda v tomto zmysle, nazvaná Interim Funding and Settlement Agreement (ďalej len „dohoda IFSA") bola uzatvorená 9. júna 2009 medzi NNL a viacerými dcérskymi spoločnosťami skupiny. V tejto dohode sa najmä dohodlo, že MRDA bude platiť počas celej dĺžky trvania konkurzných konaní, že dcérske spoločnosti NNL sa v potrebnom čase vzdajú svojich práv priemyselného a duševného vlastníctva týkajúcich sa prevádzaných činností – pričom licenčné práva, ktoré mala každá z nich, budú zachované až do skončenia likvidácie/prevodu a toto vzdanie sa práv nebude znamenať vzdanie sa ich práv ako beneficial owner duševného vlastníctva skupiny -, že všetky príjmy z prevodov aktív skupiny na celosvetovej úrovni sa umiestnia na viazané účty v Spojených štátoch (ďalej len „viazané účty" alebo „Lockbox") a že k žiadnemu rozdeleniu súm uložených na týchto účtoch nemôže dôjsť mimo rámca dohody uzatvorenej všetkými dotknutými subjektmi skupiny. NNSA sa stala stranou dohody IFSA, a to formou dohody o pristúpení (Amendement and Accession Agreement) uzatvorenej 11. septembra 2009.[4] K prevodu činností NNSA došlo v rámci prevodov organizovaných na celosvetovej úrovni v súlade s dohodou IFSA. Výnosy z prevodov, na ktorých sa podieľala NNSA (približne 7,2 miliárd USD), sa nachádzajú v Lockboxe, pričom zatiaľ nedošlo k dohode o ich rozdelení. Pán Rogeau bol uznesením sudcu dohliadajúceho na vedľajšie konkurzné konanie poverený, aby vykonal akýkoľvek akt potrebný na realizáciu transakcií prevodov (napríklad vypovedanie licencií týkajúcich sa prevádzaných činností), ako aj aby sa zúčastnil na rokovaniach s cieľom rozdelenia výnosov z predaja.

16. Výročná správa vydaná pánom Rogeauom 23. novembra 2010 konštatovala kladný zostatok 38 980 313 eur na bankových účtoch NNSA k 30. septembru 2010, čo umožnilo plánovať od mája 2011 prvú splátku dodatočného IAD. Keďže nedošlo k tejto úhrade, 5. mája 2011 bola pánovi Rogeauovi zaslaná výzva zo strany ZR v NNSA. Listom z 18. mája 2011 pán Rogeau oznámil ZR v NNSA, že nie je možné uplatniť podmienky protokolu o dohode o skončení sporu, pretože z prognózy likvidity vypracovanej spoločnosťou Ernst & Young 13. mája 2011 vyplynula záporná suma približne 6 miliónov eur, a to z dôvodu dvoch žiadostí spoločných správcov konkurznej podstaty na zaplatenie 16,6 milióna eur.[5] Okrem toho vznikla ešte otázka týkajúca sa pohľadávky anglického dôchodkového fondu, považovanej podľa anglického práva za „administration expense" rozhodnutím High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division z 10. decembra 2010.

17. ZR v NNSA a 147 bývalých zamestnancov NNSA spochybnili tento skutkový stav a podali 7. júna 2011 žalobu na pána Rogeaua na vnútroštátnom súde, aby ten okrem iného určil, že vedľajšie konkurzné konanie NNSA je spojené s výlučným a priamym právom na podiel z ceny za celkový prevod aktív skupiny Nortel a zaviazal pána Rogeaua, aby hneď vykonal v prospech žalobcov úhradu ich pohľadávky na dodatočné IAD vo výške súm disponibilných pre NNSA, ako aj vo výške zostatku tej istej pohľadávky po tom, ako bude vo vedľajšom konaní prijatý podiel na príjmoch celkového prevodu, prináležiaci NNSA.[6]

4 — Podpísanie tejto dohody bolo povolené uznesením sudcu dohliadajúceho na konkurzné konanie zo 7. júla 2009.

5 — Išlo konkrétne o: približne 8 miliónov eur ako „Residual Profit Sharing" 2010 (ďalej len „RPS 2010") a 8,6 milióna eur uplatňovaných spoločnými správcami konkurznej podstaty NNUK za účasť NNSA na nákladoch prevodu aktív skupiny v regióne EMEA („Europe Middle East Africa"), teda približne 25 %.

6 — Zo žaloby vyplýva, že ZR a bývalí zamestnanci NNSA sú proti tomu, aby sa zaplatilo 8 miliónov eur ako RPS 2010, na základe operácie uvedenej v protokole o skončení sporu, stanovujúcej zostatok akejkoľvek platby z titulu RPS na celkovú sumu 4,9 milióna USD. Spochybňujú takisto to, či možno pripísať NNSA straty spojené s pokračovaním systému MRDA, spôsobené omeškaním v postupe prevodu aktív skupiny Nortel na celosvetovej úrovni, a tvrdia, že RPS 2010 malo podmienenú a zatiaľ nevymáhateľnú povahu. Pokiaľ ide o pohľadávku z titulu náhrady nákladov na prevod, tvrdia, že je odôvodnená len v okamihu, keď bude do vedľajšieho konkurzného konania zaradený podiel na výnose z celkového prevodu, ktorý získala NNSA, a preto táto pohľadávka nebráni zaplateniu IAD zo súm v súčasnosti disponibilných v rámci tohto konania. Nakoniec, pokiaľ ide o pohľadávku anglického dôchodkového fondu, uvádzajú, že skutočnosť, že táto pohľadávka bola považovaná za „administration expense" v anglickom práve, nemá dosah na vedľajšie konkurzné konanie, keďže úhrada pohľadávok v tomto konaní sa musí vykonať na základe francúzskeho práva.

18. Dňa 1. augusta 2011 pán Rogeau podal návrh, aby sa spoloční správcovia konkurznej podstaty stali vedľajšími účastníkmi konania na vnútroštátnom súde, pretože sa zmocnili príjmov z prevodov aktív NNSA vykonaných vo Francúzsku a viazaných v „Lockboxe" a bránia tým výplate dodatočného IAD. Spoloční správcovia konkurznej podstaty, ktorí sa zúčastnili na pojednávaní 23. februára 2012 a potom 24. mája 2012, požiadali vnútroštátny súd, aby okrem iného vyhlásil, že nie je príslušným súdom na medzinárodnej úrovni, ale je ním High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, na vydanie akéhokoľvek rozhodnutia proti nim, ktorého dôsledkom by bolo obmedzenie, priame či nepriame, rozsahu hlavného konania a/alebo ich právomocí, vrátane ich práva zmocniť sa súm, ktoré sú v súčasnosti viazané v Lockboxe, a na rozhodnutie, že vedľajšie konkurzné konanie týkajúce sa NNSA je spojené s akýmkoľvek právom na všetky príjmy alebo časť príjmov z celkových prevodov aktív skupiny Nortel, na ktorých sa podieľala NNSA a v súčasnosti sú viazané v Lockboxe. Subsidiárne spoloční správcovia konkurznej podstaty požiadali vnútroštátny súd, aby vyhlásil, že nie je príslušný rozhodovať o majetkoch a právach, ktoré sa nenachádzajú vo Francúzsku v zmysle článku 2 písm. g) nariadenia v čase rozhodnutia o začatí vedľajšieho konkurzného konania, ani konať vo veci akéhokoľvek iného návrhu, ktorý by priamo alebo nepriamo implikoval, že vnútroštátny súd rozhoduje o akomkoľvek dlhu NNSA, ktorý by sa dal považovať za „administration expenses" podľa anglického práva.

19. Vnútroštátny súd poznamenáva, že žaloba, na základe ktorej začalo konanie vo veci samej výslovne patrí do pôsobnosti konkurzného práva, a teda treba uplatňovať jeho ustanovenia. Vysvetľuje, že na účely rozhodnutia o návrhoch, ktoré mu boli predložené, musí najprv rozhodnúť o vlastnej právomoci určiť rozsah účinkov vedľajšieho konkurzného konania a že toto rozhodnutie závisí od výkladu, ktorý musí poskytnúť v súvislosti s rôznymi článkami nariadenia a konkrétne jeho článku 2 písm. g) obsahujúceho jednotné pravidlá týkajúce sa určenia miesta, v ktorom sa majetok dlžníka nachádza. Domnieva sa takisto, že bude musieť tiež určiť, či účinky vedľajšieho konkurzného konania možno rozšíriť na majetok dlžníka nachádzajúci sa mimo Únie.

20. Za týchto podmienok Tribunal de commerce de Versailles položil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má súd štátu, v ktorom bolo začaté vedľajšie konkurzné konanie, výlučnú, alebo alternatívnu právomoc so súdom štátu, v ktorom bolo začaté hlavné konkurzné konanie, rozhodnúť o určení majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky vedľajšieho konkurzného konania podľa článku 2 písm. g), článku 3 ods. 2 a článku 27 nariadenia…, a je v prípade výlučnej alebo alternatívnej právomoci príslušným právom právo hlavného, alebo vedľajšieho konkurzného konania?"

III – **Posúdenie**

21. Prejudiciálna otázka má dve časti týkajúce sa po prvé rozdelenia súdnej právomoci medzi súdom v hlavnom konkurznom konaní a súdom vo vedľajšom konurznom konaní a po druhé práva uplatniteľného na určenie miesta, v ktorom sa majetok dlžníka nachádza. Tieto dve časti budú preskúmané ďalej samostatne.

A – *O prvej časti prejudiciálnej otázky: súdna právomoc*

1. Úvodné pripomienky: uplatnenie nariadenia z hľadiska *ratione materiae*

22. Hoci ani vnútroštátny súd, ani dotknuté osoby, ktoré predložili písomné pripomienky nevyjadrili pochybnosti týkajúce sa skutočnosti, že za takých okolností, o aké ide vo veci samej, sa súdna právomoc musí určiť na základe ustanovení nariadenia a nie ustanovení nariadenia č. 44/2001[7], otázka, ktoré z týchto dvoch nariadení je uplatniteľné v predmetnom prípade, bola predmetom diskusie na pojednávaní na základe otázky položenej Súdnym dvorom. Preto sa jej treba v krátkosti venovať predtým, než začnem analýzu prejudiciálnej otázky.

23. Podľa ustálenej judikatúry sa nariadenie a nariadenie č. 44/2001 majú vykladať takým spôsobom, aby sa predišlo prekrývaniu medzi právnymi pravidlami, ktoré tieto predpisy stanovujú, a právnym vákuom. Teda žaloby vylúčené na základe článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001 z jeho pôsobnosti, keďže sa týkajú oblasti „konkurz[u], konan[í] týkajúc[ich] sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobn[ých] konan[í]", patria do pôsobnosti nariadenia. Symetricky žaloby, ktoré nepatria do pôsobnosti článku 3 ods. 1 nariadenia, patria do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001.[8] Súdny dvor takisto rozhodol, že iba žaloby, ktoré priamo vyplývajú z konkurzného konania a ktoré sú s ním úzko späté, sú vylúčené z pôsobnosti nariadenia č. 44/2001. V dôsledku toho iba tieto žaloby patria do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000.[9] V rozsudku Nickel & Goeldner Spedition (EU:C:2014:2145, bod 27) Súdny dvor spresnil, že rozhodujúce kritérium na identifikáciu oblasti, do ktorej patrí žaloba, nie je procesný kontext, do ktorého je zaradená táto žaloba, ale jej právny základ. Podľa tohto prístupu treba zistiť, či právo alebo povinnosť, ktorá je základom pre žalobu, vyplýva zo všeobecných pravidiel občianskeho a obchodného práva alebo z pravidiel predstavujúcich výnimku, špecifických pre konkurzné konania.

24. V predmetnom prípade sa ZR a bývalí zamestnanci NNSA domáhajú zaplatenia pohľadávky, ktorá hoci vyplýva z protokolu o skončení sporu, závisí, pokiaľ ide o jej vznik, splatnosť a sumu, od prostriedkov, ktoré budú k dispozícii vo vedľajšom konaní, po likvidácii aktív NNSA.

25. Cieľom žaloby vo veci samej je teda jednak, pokiaľ ide o prostriedky už získané vo vedľajšom konaní, uplatniť proti nárokom predkladaným orgánmi v hlavnom konkurznom konaní, privilegovanú povahu pohľadávky IAD ako mzdovej pohľadávky, a jednak, pokiaľ ide o prostriedky, ktoré ešte neboli získané vo vedľajšom konaní, domáhať sa práva existujúceho v tomto konaní, na podiel prináležiaci NNSA z príjmov z prevodov činností/aktív skupiny Nortel, zadržiavaný v Lockboxe.

26. Prvá časť žaloby je založená na ustanoveniach francúzskeho práva, ktoré upravujú práva veriteľov počas postupu súdnej likvidácie, a konkrétne na článku L 641-13 obchodného zákonníka, ktorý definuje poradie úhrady pohľadávok. Skutočnosť, že na definovanie povahy pohľadávok uplatňovaných v hlavnom konkurznom konaní môže vnútroštátny súd prípadne odkázať na jednu alebo viacero takýchto dohôd, ako RPS 2010, IFSA alebo memorandum o koordinácii, nespochybňuje právny základ žaloby ZR a bývalých zamestnancov NNSA, pokiaľ ide o jej prvú časť, vychádzajúci z *ustanovení francúzskeho práva týkajúcich sa súdnych likvidačných konaní*. Okrem toho poznamenávam, že v memorande o koordinácii je pojem „administration expenses" definovaný tak, že sa odkazuje na § 99 prílohy B1 Insolvency Act 1986 (zákon o platobnej neschopnosti z roku 1986), uplatniteľný na hlavné konkurzné konanie a prednostné poradie pohľadávok vyplývajúcich z takýchto výdavkov je potvrdené odkazom v anglickom práve na nariadenia a usmernenia pre komunikáciu a európsku spoluprácu v oblasti cezhraničnej platobnej neschopnosti, uverejnené zo strany INSL v júli 2007, ktoré sú podľa

7 — Nariadenie z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42). Iba pripomienky spoločných správcov konkurznej podstaty sa venovali tejto otázke, ale podľa nich aj tak nariadenie č. 44/2001 nebolo uplatniteľné.

8 — Pozri rozsudky F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, body 21, 29 a 48) a Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 22).

9 — Pozri rozsudky F-Tex (EU:C:2012:215, body 23 a 29) a Nickel & Goeldner Spedition (EU:C:2014:2145, bod 23).

bodu 2 protokolu jeho súčasťou.[10] Z toho vyplýva, že aj keby platilo, že vnútroštátny súd je povinný rozhodnúť o otázke, ktorá mu bola predložená v rámci tejto prvej časti žaloby vo veci samej na základe uvedeného protokolu, musel by v každom prípade uplatniť *právne pravidlá špecifické pre konkurzné konania*.

27. Druhá časť žaloby vo veci samej sa zakladá v prvom rade na ustanoveniach nariadenia. Ako totiž sám vnútroštátny súd zdôraznil, na účely preukázania, či sa ZR a bývalí zamestnanci NNSA môžu dôvodne domáhať práva existujúceho vo vedľajšom konaní na podiel prináležiaci NNSA z príjmov z prevodov aktív skupiny Nortel, zadržiavaný v Lockboxe, mu prináleží určiť rozsah účinkov tohto konania, ktoré sú v súlade s článkom 3 ods. 2 a článkom 27 nariadenia obmedzené na majetok NNSA nachádzajúci sa na francúzskom území. Práve tejto druhej časti žaloby sa týka námietka neprípustnosti vznesená spoločnými správcami konkurznej podstaty, založená na ustanoveniach nariadenia a na príslušnej úlohe pripísanej v systematike nariadenia hlavnému konkurznému konaniu a vedľajšiemu konkurznému konaniu. Skutočnosť, že v predmetnom prípade koordinácia medzi týmito dvoma konaniami bola formálne zakotvená v zmluvnom dokumente podpísanom orgánmi v oboch konaniach vôbec nemení povahu a právny základ žaloby vo veci samej, pokiaľ ide o jej druhú časť. Nároky, ktoré likvidátor vo vedľajšom konaní, ako aj ZR a bývalí zamestnanci NNSA – ktorí navyše nie sú zmluvnými stranami memoranda o koordinácii – uplatňujú na podiel z prostriedkov zadržaných na viazaných účtoch, prináležiaci NNSA, *nemajú žiadny zmluvný základ*, a nemajú ho o nič viac tvrdenia uvádzané orgánmi hlavného konkurzného konania na podporu ich námietky nedostatku právomoci.

28. Okrem toho treba zdôrazniť, že predmetom memoranda o koordinácii je úprava správania „strán, ktoré majú záujem na koordinácii hlavného konkurzného konania a vedľajšieho konkurzného konania“ (bod 1). Medzi jeho ciele patrí najmä zabezpečenie riadneho, efektívneho, účinného a obozretného riadenia konaní, maximalizácia hodnoty majetku NNSA z celosvetového hľadiska, zdieľanie informácií a minimalizácia sporov a nákladov [bod 4 písm. i) až iv)] a okrem toho definovať podmienky, za ktorých NNSA bude pokračovať vo svojich činnostiach počas vedľajšieho konkurzného konania [bod 4 písm. v)]. Tento protokol síce v bode 5.3 stanovuje zásady, na základe ktorých spoloční správcovia konkurznej podstaty budú rokovať v spolupráci s likvidátorom vo vedľajšom konaní o rozdelení príjmov z prevodov aktív skupiny Nortel medzi rôzne dotknuté subjekty, medzi ktoré patrí aj NNSA,[11] ale na druhej strane *žiadne z jeho ustanovení nedefinuje kritériá rozdelenia podielu prináležiaceho NNSA medzi hlavné a vedľajšie konkurzné konanie*.[12] Okrem toho otázka rozdelenia príjmov z prevodov aktív NNSA medzi dve konkurzné konania je inou otázkou a vzniká ešte pred otázkou, ktoré výdavky v hlavnom konkurznom konaní treba považovať za „administration expenses“ a v akej miere sú prednostné, takže si takéto sumy nemôžu nárokovať veritelia vo vedľajšom konaní, medzi ktorých patria zamestnanci NNSA na základe uplatniteľného práva a/alebo zmluvných podmienok uvedených v memorande o koordinácii.

29. Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že spor, ktorý rozdeľuje orgány v hlavnom konkurznom konaní a likvidátora vo vedľajšom konkurznom konaní, ako aj ZR a zamestnancov NNSA v spore prebiehajúcom na vnútroštátnom súde, patrí do oblasti, na ktorú sa vzťahuje nariadenie v zmysle judikatúry Súdneho dvora pripomenutej v bode 23 vyššie. Takýto záver nenarúša okolnosť, že vzťahy medzi rôznymi stranami sporu sú, pokiaľ ide o niektoré aspekty, upravené dohodami medzi nimi (dohoda o skončení sporu a memorandum o koordinácii) a že rozsah práv, ktoré si nárokujú, sa

10 — Pozri bod 8 protokolu o koordinácii.

11 — V súlade s týmto ustanovením protokolu sa strany dohodli priznať v prospech NNSA právo na percentuálny podiel 9 % z výnosu z prevodu všetkých práv duševného vlastníctva skupiny.

12 — V tejto súvislosti sa v rubrike „Vymáhanie aktív/Rozdelenie výnosu z predaja“ bod 6.1 uvedeného protokolu obmedzuje na spresnenie, že „ak nedošlo písomne k inej dohode, aktíva [NNSA] musia speňažiť a vymáhať spoloční správcovia konkurznej podstaty, francúzsky správca a francúzsky likvidátor, v súlade s nariadením…“. Aj keby však platilo, že je možné poskytnúť výnimku z ustanovení nariadenia, týkajúcu sa účinkov hlavného a vedľajšieho konkurzného konania, zo spisu nevyplýva, že k takejto dohode došlo.

môže meniť v závislosti od dohôd, ktorými sú viazaní niektorí z nich voči tretím osobám (RPS 2010 a IFSA), keďže takáto okolnosť nemôže spochybniť právny základ ich recipročných tvrdení a nakoniec všetky tieto dohody patria do kontextu platobnej neschopnosti NNSA [13] a transakcií spojených s jej likvidáciou.

2. Posúdenie prvej časti prejudiciálnej otázky

a) Pravidlá súdnej právomoci stanovené nariadením a pravidlá zavedené judikatúrou

30. Hneď na úvod treba zdôrazniť, že nariadenie určuje výslovným spôsobom len súdnu právomoc *začať* konkurzné konanie. Teda, článok 3 ods. 1 uvedeného nariadenia priznáva túto právomoc súdom členského štátu, na území ktorého sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Podľa odseku 2 toho istého článku súdy členského štátu, ktorý je iný ako štát, kde sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka a na území ktorého tento dlžník má podnik, majú právomoc začať *územné konkurzné konanie*, teda konanie obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na tomto poslednom uvedenom území.

31. Dodatočné kompetenčné pravidlo bolo zavedené do systematiky nariadenia rozsudkom Seagon (C-339/07, EU:C:2009:83), v ktorom Súdny dvor rozhodol, že článok 3 ods. 1 uvedeného nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že priznáva členskému štátu, na území ktorého bolo začaté konkurzné konanie, takisto medzinárodnú právomoc rozhodovať o žalobách, ktoré vyplývajú z tohto konania a ktoré sú s ním úzko späté. [14]

32. Podobne ako viacerí účastníci konania, ktorí v tomto konaní predložili pripomienky, vrátane Komisie, sa domnievam, že sa musí prijať analogický výklad, pokiaľ ide o článok 3 ods. 2 nariadenia, a teda, že kompetenčné pravidlo potvrdené Súdnym dvorom v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83), založené na *vis attractiva concursus*, môže takisto nahrávať v prospech riešenia, že právomoc majú súdy členského štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie. Podľa mňa takýto záver vyplýva z rovnakých prvkov, ako boli prvky, z ktorých Súdny dvor vychádzal na účely vyvodenia uvedeného pravidla zo systematiky nariadenia a jeho cieľov. Odôvodnenie 6 nariadenia, podľa ktorého sa toto nariadenie „malo obmedziť na ustanovenia o súdnej právomoci na začatie konkurzného konania a *na rozsudky, ktoré sú vynesené priamo na základe konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté*“ [15], odkazuje totiž jednoznačne na akékoľvek konanie začaté na základe nariadenia, bez toho, aby rozlišoval medzi hlavným, miestnym alebo vedľajším konkurzným konaním. Na druhej strane sledovanie cieľov zlepšenia efektívnosti a rýchlosti konkurzných konaní, ktoré majú cezhraničné účinky, uvedených v odôvodneniach 2 a 8 nariadenia a predchádzania tomu, aby účastníci konania neboli podnecovaní na premiestnenie svojho majetku alebo súdnych konaní členského štátu do iného štátu s cieľom zlepšiť ich právne postavenie (*forum shopping*), uvedené v odôvodnení 4, by bolo takisto oslabené, keby súdy štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie, nemali právomoc rozhodovať o žalobách, ktoré vyplývajú z tohto konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté, ako napríklad o žalobách o vrátenie súm alebo majetku pochádzajúcich z vedľajšieho konkurzného konania. Okrem toho výklad článku 3 ods. 2 nariadenia analogický s výkladom, ktorý Súdny dvor v súvislosti s odsekom 1 tohto článku vykonal v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83), je potvrdený, podobne ako to Súdny dvor konštatoval v bodoch 25 a 26 tohto rozsudku, prvým pododsekom článku 25 ods. 1

13 — V tejto súvislosti treba pripomenúť, že samotné nariadenie uvádza požiadavku zabezpečiť koordináciu medzi hlavným konkurzným konaním a vedľajším konkurzným konaním alebo viacerými vedľajšími konkurznými konaniami a že v predmetnom prípade bolo uzatvorenie dohody na tento účel požadované vnútroštátnym súdom.

14 — Body 21, 28 a výrok. Žalobou, o ktorú išlo v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83), bola odporovacia žaloba. Pozri tiež rozsudok F-Tex (EU:C:2012:215, body 27 a 28), v ktorom však Súdny dvor dospel k záveru, zohľadňujúc vlastnosti žaloby vo veci samej, že patrí pod nariadenie č. 1346/2000. Zásada stanovená v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83) bola nedávno potvrdená Súdnym dvorom, pokiaľ ide o žalobu o zodpovednosť proti správcovi spoločnosti-dlžníka, ktorou sa požadovala náhrada platieb vykonaných po vzniku platobnej neschopnosti tejto spoločnosti alebo po konštatovaní jej predlženia, pozri rozsudok H (C-295/13, EU:C:2014:2410).

15 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

nariadenia. Toto ustanovenie zavádza povinnosť uznania *rozhodnutí týkajúcich sa priebehu* a skončenia konkurzného konania vydaných súdom, ktorého rozhodnutie o začatí konania sa uznáva v súlade s článkom 16 nariadenia. Tento posledný uvedený článok odkazuje na rozhodnutia prijaté „súdom členského štátu, ktorý má právomoc podľa článku 3", teda súdom, ktorý má právomoc tak na základe odseku 1, ako aj súdom, ktorý má právomoc na základe odseku 2 tohto článku.

33. Je nepochybne pravda, ako tvrdia spoloční správcovia konkurznej podstaty vo svojich písomných pripomienkach, že rozsudok Seagon (EU:C:2009:83) zakotvuje „zásadu koncentrácie právomoci na súdoch členského štátu, ktoré začali *hlavné konkurzné konanie*".[16] V systematike odôvodnenia Súdneho dvora je však táto zásada uplatniteľná len na žaloby, ktoré „vyplývajú priamo z *konkurzného konania* a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté".[17] Na druhej strane nič v tomto rozsudku neumožňuje dospieť k záveru, že uvedená zásada má taký široký záber, že by zahŕňala takisto žaloby vyplývajúce priamo a úzko späté s *vedľajším konaním*. Ako som už uviedol v predchádzajúcom bode, dôvody, na ktorých sa zakladá uvedený rozsudok môžu viesť k rovnakému výkladu článku 3 ods. 2 nariadenia, ako bol ten, ktorý Súdny dvor stanovil pre článok 3 ods. 1. Tieto dôvody sú okrem toho „neutrálne" z hľadiska rozdelenia súdnej právomoci medzi hlavné konkurzné konanie a vedľajšie konkurzné konanie: v žiadnej časti rozsudku sa Súdny dvor neopieral na účely potvrdenia svojho výkladu, o všeobecnú povahu hlavného konkurzného konania, ani o to, že by toto hlavné konkurzné konanie malo prednosť pred vedľajším konaním.[18]

34. Nakoniec a navyše zdôrazňujem, že tak správa „External Evaluation of Regulation n 1346/2000/EC on Insolvency Proceedings" (ďalej len „správa Heidelberg-Luxembourg-Vienna")[19], ako aj návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktoré malo zmeniť nariadenie č. 1346/2000, predložený Komisiou 12. decembra 2012[20] (ďalej len „návrh zmeny nariadenia") odporúčajú kodifikáciu zásady *vis attractiva concursus* v prípade akcesorických žalôb a jej uplatnenie v prospech súdov, na ktorých prebieha konanie týkajúce sa týchto žalôb, či už ide o hlavné, územné alebo vedľajšie konkurzné konanie.[21]

35. Kompetenčné súdne pravidlo stanovené v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83) v kontexte, ktorý patril do vnútorného rámca Únie, bol v rozsudku Schmid (C-328/12, EU:C:2014:6) rozšírený na spory majúce *väzbu s tretím štátom*. Súdny dvor zdôraznil ciele predvídateľnosti súdnej právomoci v oblasti konkurzov sledované článkom 3 ods. 1 nariadenia a po tom, ako odmietol argumenty uvádzané nemeckou vládou – vychádzajúce najmä z odchýlenia sa od právomoci založenej na zásade bydliska odporcu a rizika neuznania rozsudku –, dospel v tomto rozsudku k záveru, že už citované ustanovenie „zakladá aj právomoc rozhodovať o odporovacej žalobe v konkurznom konaní smerujúcej proti žalovanému s *bydliskom v treťom štáte*".[22] Na rozdiel od toho, čo tvrdí britská vláda v písomných pripomienkach, zastávam názor, že ten istý výklad, ktorý sa obmedzuje na rozšírenie územného dosahu zásady *vis attractiva concursus*, tak ako je uznaná v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83), môže byť takisto použitá v rámci článku 3 ods. 2 nariadenia. Toto ustanovenie totiž sleduje tie isté ciele

16 — Bod 104 pripomienok spoločných správcov konkurznej podstaty. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

17 — Body 21, 28 a výrok rozsudku Seagon (EU:C:2009:83), kurzívou zvýraznil generálny advokát.

18 — Okolnosť, že ako zdôrazňujú spoloční správcovia konkurznej podstaty vo svojich písomných pripomienkach, Súdny dvor vyvrátil možnosť opísanú v bodoch 64 až 69 návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Ruiz-Jarabo Colomer vo veci Seagon (EU:C:2008:575), uznať „relatívne výlučnú" povahu právomoci súdov členského štátu, v ktorom začalo hlavné konkurzné konanie v prípade odporovacích žalôb založených na platobnej neschopnosti, ponechajúc tak správcovi konkurznej podstaty možnosť vybrať si súd, ktorý sa mu javí ako najvhodnejší z hľadiska ochrany konkurznej podstaty, neumožňuje na rozdiel od toho, čo sa zdá, že vyvodzujú spoloční správcovia konkurznej podstaty, vyvodiť žiadny záver týkajúci sa uznania právomoci súdov členského štátu, v ktorom prebieha vedľajšie konkurzné konanie, konať o takýchto žalobách, keď vyplývajú z tohto konania a úzko s ním súvisia.

19 — Uverejnená v HESS B., OBERHAMMENR, P. a PFEIFFER, T.: *European Insovency Law, The Heidelberg-Luxembourg-Vienna Report on the Application of the Regulation No 1346/2000/EC on Insolvency Proceedings*. Beck-Hart-Nomos, C. H., München/Oxford, 2014.

20 — COM(2012) 744 final.

21 — Pozri bod 2.5.2 a stranu 220 správy Heidelberg-Luxembourg-Vienna a návrh Komisie zaradiť do nariadenia č. 1346/2000 nový článok 3a, nazvaný „Súdna právomoc v prípade súvisiacich žalôb", ktorý v odseku 1 stanovoval: „Súdy členského štátu, na ktorých území sa začalo konkurzné konanie podľa článku 3, majú právomoc aj v prípade žalôb, ktoré priamo vyplývajú z konkurzného konania a ktoré s týmto konaním úzko súvisia".

22 — Bod 33, kurzívou zvýraznil generálny advokát. Pozri tiež rozsudok H (EU:C:2014:2410).

predvídateľnosti súdnej právomoci a právnej istoty, uvádzané Súdnym dvorom vo vzťahu k odseku 1 uvedeného článku 3. Tieto ciele, ako aj ciele zjednodušenia a účinnosti konaní a zníženia podnetov na „forum shopping", už zdôraznené Súdnym dvorom v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83), svedčia v prospech toho, aby bola súdom štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie, priznaná právomoc rozhodovať o odporovacej žalobe alebo o inej žalobe týkajúcej sa platobnej neschopnosti, ktorá vyplýva priamo z tohto konania a je s ním úzko spätá (napríklad preto, že jej cieľom je opätovné zaradenie majetku, ktorý sa nachádzal pred scudzením na území tohto členského štátu, do konkurznej podstaty dlžníka), *nezávisle* od toho, či odporca má bydlisko v členskom štáte alebo v treťom štáte.

36. Všeobecnejšie rozsudok Schmid (EU:C:2014:6), v priamej línii s rozsudkom Owusu (C-281/02, EU:C:2005:120), vydaný v kontexte Bruselského dohovoru [23], vykladal široko územnú pôsobnosť nariadenia, a rozšíril ju nad rámec samotných „európskych" cezhraničných konkurzných konaní tak, že do nej zahrnul tak konania, v ktorých sa vyskytovali cudzie prvky, nachádzajúce sa naraz vnútri, ako aj mimo územia Únie ako aj tie, ktoré boli čisto „medzinárodné", a v prípade ktorých sa cudzí prvok nachádzal mimo Únie. Riešenie prijaté Súdnym dvorom v tomto rozsudku implikuje, že keďže centrum hlavných záujmov dlžníka sa nachádza v členskom štáte, ustanovenia nariadenia sa majú uplatniť vo vzťahoch medzi členskými štátmi na celé konkurzné konanie, vrátane aspektov tohto konania, ktoré obsahujú väzbu s tretím štátom [24], vylúčiac tak uplatniteľnosť ustanovení medzinárodného práva súkromného medzi členskými štátmi.

37. Takéto konštatovanie umožňuje rozptýliť pochybnosti vyjadrené vnútroštátnym súdom, pokiaľ ide o uplatniteľnosť nariadenia za takých okolností, o aké ide vo veci samej, keď výnos z predaja aktív dlžníka je uložený na viazanom účte v Spojených štátoch, a teda mimo územia Únie. Umožňuje takisto zamietnuť argument uvádzaný ZR v NNSA, podľa ktorého, keby mal platiť predpoklad, že sa aktíva NNSA na základe ustanovení nachádzajú na území mimo Únie [25], mali by sa uplatniť pravidlá francúzskeho medzinárodného práva súkromného, podľa ktorých konanie začaté vo Francúzsku proti NNSA má všeobecný účinok a vzťahuje sa v dôsledku toho na uvedené aktíva. Uplatnenie takýchto pravidiel, čo by okrem toho rozšírilo účinky vedľajšieho konkurzného konania, ktoré je z hľadiska svojej povahy miestnym konaním, nad hranice stanovené nariadením, je totiž stále vzhľadom na rozsudok Schmid (EU:C:2014:6) vylúčené.

b) Prepojenie medzi hlavným konkurzným konaním a vedľajším konkurzným konaním v systéme nariadenia

38. V tomto štádiu treba preskúmať úlohu hlavného konkurzného konania a vedľajšieho konkurzného konania, ako aj ich recipročné prepojenie v systéme nariadenia.

39. Ako vyplýva z odôvodnení nariadenia a najmä z jeho odôvodnenia 11, nariadenie sa zakladá na zásadách univerzality a jednoty konkurzného konania, ktorých realizácia však bola zámerne stlmená normotvorcom Spoločenstva tým, že umožnil začatie vnútroštátnych konaní s miestnym rozsahom paralelne s hlavným konkurzným konaním, ktoré má všeobecný rozsah. Dôvody takejto voľby možno nájsť popri tom, že existujú značné rozdiely medzi hmotnoprávnymi právnymi úpravami členských štátov, ktoré odrádzajú od zavedenia len jedného konkurzného konania a uplatnenia práva štátu, v ktorom začalo toto konanie, bez výnimky (pozri odôvodnenie 8 nariadenia), aj v požiadavke chrániť

23 — Dohovor z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v oblasti občianskeho a obchodného práva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32).

24 — Takáto väzba sa môže týkať bydliska žalovaného v prípade žaloby akcesorickej ku konkurznému konaniu, ako vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Schmid (EU:C:2014:6), alebo iných prvkov, ako bydlisko veriteľov alebo ešte miesto, kde sa nachádzajú aktíva dlžníka. Účinky konaní začatých na základe nariadenia vo vzťahoch s tretími štátmi závisia od práva uplatniteľného v treťom štáte a od zmlúv, ktoré majú stále účinnosť a ktoré platia medzi týmto štátom a štátom, kde prebieha konanie.

25 — V okamihu začatia vedľajšieho konkurzného konania, pozri bod 64 a nasl. nižšie.

záujmy miestnych veriteľov a uľahčiť správu komplexných konkurzných podstát (pozri odôvodnenie 19 nariadenia). Preto boli v nariadení stanovené dve odlišné kompetenčné kritériá, teda kritérium centra hlavných záujmov, ktoré určuje súdy s právomocou začať hlavné konkurzné konanie a kritérium podniku, ktoré umožňuje začať vedľajšie konkurzné konanie.

40. Voľba normotvorcu Spoločenstva umožniť začatie územných konkurzných konaní spôsobuje nepochybne väčšiu flexibilitu systému: začatie jedného alebo viacerých z týchto konaní sa môže napríklad javiť obzvlášť užitočné v takých prípadoch, akým je ten vo veci samej, keď sa začne konanie v členskom štáte centra hlavných záujmov voči rôznym dcérskym spoločnostiam skupiny spoločností, ale podstatná časť aktív, zamestnancov alebo veriteľov jednej alebo viacerých z týchto dcérskych spoločností sa nachádza v inom členskom štáte.

41. Takáto voľba však prináša takisto faktor komplexnosti, keďže umožňuje prípad, že ten istý dlžník bude musieť čeliť viacerým paralelným konaniam. Je pravda, že v systematike nariadenia sú vedľajšie konkurzné konania obmedzené z viacerých aspektov, a to z procesného, ako aj hmotnoprávneho hľadiska: v zásade predpokladajú začatie hlavného konkurzného konania, ku ktorému sa pripoja,[26] pričom tieto vedľajšie konkurzné konania môžu byť len likvidačnými konaniami (článok 3 ods. 3 nariadenia) a ich účinky sú obmedzené na aktíva dlžníka nachádzajúce sa na území štátu, kde začali (článok 3 ods. 2 a článok 27 nariadenia). Nič to však nemení na tom, že existencia paralelných konaní môže byť zdrojom neefektívnosti v prípade absencie pravidiel umožňujúcich riešenie ťažkostí, ku ktorým môže takáto situácia viesť.

42. Na tieto účely nariadenie stanovuje *minimálne pravidlá koordinácie*, ktorých cieľom je podpora harmonizovaného priebehu konaní, ktorý je potrebný na riadenie a efektívne speňaženie konkurznej podstaty. Tieto pravidlá stanovujú okrem iného *recipročnú povinnosť informovania a spolupráce* medzi správcami konkurznej podstaty v rôznych konaniach[27] a zakotvujú mechanizmy určené na zabezpečenie rovnosti zaobchádzania s veriteľmi,[28] ako aj na určenie toho, ako naložiť s prípadným prebytkom plynúcim z aktív, o ktoré išlo vo vedľajšom konaní.[29] Zvýšená spolupráca s cieľom efektívnejšieho riadenia paralelných konkurzných konaní je okrem toho jedným z hlavných cieľov návrhu zmeny nariadenia predloženého Komisiou.[30]

43. Vzťahy medzi hlavným konkurzným konaním a vedľajším konkurzným konaním sú teda prepojené v *požiadavke koordinácie*, ktorá je určená na zabezpečenie realizácie prioritných cieľov efektívnosti a účinnosti aj v prípade viacerých konaní. V tomto kontexte priznáva nariadenie *prednostné* postavenie hlavnému konkurznému konaniu, v ktorom sú správcovi konkurznej podstaty poskytnuté viaceré možnosti ovplyvniť prebiehajúce vedľajšie konkurzné konanie alebo viacero prebiehajúcich vedľajších konkurzných konaní, napríklad tak, že navrhne plán záchrany alebo vyrovnanie alebo požiada o zastavenie likvidácie konkurznej podstaty vo vedľajšom konkurznom konaní.[31]

26 — Začatie územného konkurzného konania pred hlavným konkurzným konaním je obmedzené na nevyhnutné minimum, pozri odôvodnenie 17 a článok 3 ods. 4 nariadenia.

27 — Pozri odôvodnenie 20 a článok 31 ods. 1 a 2 nariadenia.

28 — Pozri článok 20 ods. 2 nariadenia.

29 — Pozri článok 35 nariadenia.

30 — Nové pravidlá by mali okrem iného umožniť vyhnúť sa začatiu vedľajších konaní, ktoré nie sú potrebné na ochranu záujmov miestnych veriteľov, keď prostredníctvom zmluvných záväzkov správca konkurznej podstaty v hlavnom konkurznom konaní zaručí miestnym veriteľom také zaobchádzanie, aké by sa im dostalo, keby začalo vedľajšie konkurzné konanie (pozri nový článok 29a ods. 2 uvedený v bode 34 návrhu na zmenu nariadenia). Takisto sa predpokladá zrušenie podmienky, ktorá stanovuje, že účelom vedľajších konaní je výlučne likvidácia, aby sa umožnila ich koordinácia s hlavnými konkurznými konaniami vedúcimi k záchrane podniku (pozri bod 22 návrhu na zmenu nariadenia, ktorým sa mení článok 3 ods. 3 tohto nariadenia) a rozšírenie požiadaviek spolupráce medzi príslušnými súdmi (pozri nový článok 31a, obsiahnutý v bode 36 návrhu na zmenu nariadenia).

31 — Pozri odôvodnenie 20 a článok 31 ods. 3, článok 33 a článok 34 ods. 1 a 3 nariadenia. Tieto právomoci boli okrem toho neskôr posilnené v návrhu na zmenu nariadenia o platobnej neschopnosti, predloženom Komisiou, ktorý stanovuje možnosť, aby správca konkurznej podstaty v hlavnom konkurznom konaní vystúpil proti samotnému začatiu vedľajšieho konkurzného konania (pozri nový článok 29a ods. 2 uvedený v bode 34 návrhu na zmenu nariadenia).

44. Pod podmienkou dodržania tejto úlohy a povinnosti koordinácie priznáva nariadenie vedľajšiemu konkurznému konaniu, ak nie skutočnú autonómiu, tak prinajmenšom vlastný priestor. Má iný rozsah ako hlavné konkurzné konanie, jeho cieľom je ochrana špecifických záujmov a vzťahuje sa naň režim, ktorý je z rôznych hľadísk analogický s režimom, ktorá sa uplatňuje na hlavné konkurzné konanie. Teda podobne ako rozhodnutie, ktorým bolo začaté konanie na základe článku 3 ods. 1 nariadenia, sa rozhodnutie o začatí vedľajšieho konkurzného konania automaticky uznáva vo všetkých členských štátoch, a to z titulu článku 16 nariadenia, a podľa článku 17 ods. 2 jeho účinky nemožno napadnúť v iných členských štátoch. Rovnako podľa článku 25 ods. 1 nariadenia rozhodnutia vydané súdom, ktorý začal takéto konanie, týkajúce sa priebehu a skončenia takéhoto konania alebo ktoré vyplývajú priamo z tohto konania a sú s ním úzko späté alebo ešte vyrovnanie schválené uvedeným súdom sa takisto uznávajú bez akýchkoľvek formalít. Podľa článkov 4 a 28 nariadenia a podobne, ako je to v prípade konania na základe článku 3 ods. 1 tohto nariadenia, vedľajšie konkurzné konanie sa riadi právnou úpravou členského štátu, na území ktorého bolo začaté. Nakoniec na základe článku 18 ods. 2 nariadenia môžu správcovia konkurznej podstaty vo vedľajšom konkurznom konaní podnikať samostatné kroky s cieľom nárokovať si majetok patriaci do tohto konania, ktorý však bol premiestnený na územie iného členského štátu, ako aj podať odporovaciu žalobu potrebnú z hľadiska záujmov veriteľov.

45. Okrem toho z voľby normotvorcu Spoločenstva umožniť začatie paralelných konaní popri tom hlavnom, ako aj z dôvodov, na ktorých je založená takáto voľba, opísané v odôvodneniach nariadenia, vyplýva, že takéto začatie spôsobuje *obmedzenie účinkov hlavného konkurzného konania*. To isté platí o právomociach správcu konkurznej podstaty, ako vyplýva okrem iného jasne z článku 18 ods. 1 nariadenia, podľa ktorého „likvidátor vymenovaný súdom, ktorý má právomoc podľa článku 3 ods. 1, môže v inom členskom štáte vykonávať všetky právomoci, ktoré mu prináležia zo zákona štátu, v ktorom sa konanie začne, *pokiaľ v tomto inom štáte nebolo začaté žiadne iné konkurzné konanie*, ani nebolo prijaté žiadne ochranné opatrenie, ktorého účelom je takémuto konaniu predísť, po podaní žiadosti o začatie takéhoto konania v tomto štáte“. [32]

c) Určenie súdu oprávneného definovať rozsah účinkov vedľajšieho konkurzného konania

46. Práve vzhľadom na pripomienky uvedené v písmenách a) a b) vyššie treba odpovedať na prvú časť prejudiciálnej otázky, ktorú položil Tribunal de Versailles, ktorá sa v podstate týka určenia toho, či uvedený súd ako súd, na ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie na základe článku 3 ods. 2 nariadenia o platobnej neschopnosti vo vzťahu k NNSA, má takisto právomoc na základe uvedeného nariadenia definovať rozsah účinkov tohto konania. Podľa mňa tak z prepojenia medzi hlavným konkurzným konaním a vedľajším konkurzným konaním v nariadení, ako aj z cieľov, ktoré toto nariadenie pripisuje poslednému uvedenému konaniu a všeobecnejšie cieľom, ktoré sleduje, vyplýva, že odpoveď na túto otázku musí byť kladná.

47. V prvom rade, ako zdôrazňujem nižšie, napriek všeobecnej povahe a prednostnému postaveniu, ktoré sú priznané hlavnému konkurznému konaniu, ako aj podriadenej povahe vedľajšieho konkurzného konania, si vedľajšie konkurzné konanie zachováva v systematike nariadenia vlastný priestor, potrebný na sledovanie cieľov, ktoré mu boli priznané, čo je v súlade s jeho funkciou limitu uplatnenia zásady jednotnosti konkurzného konania v prípadoch, keď to okolnosti odôvodňujú. [33] Podľa mňa by nebolo zlučiteľné s takýmto rámcom dospieť k záveru, že súd, ktorý má právomoc na začatie takéhoto konania, by nemal právomoc určiť na základe ustanovení nariadenia rozsah účinkov tohto konania.

32 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

33 — Pozri v tomto zmysle rozsudok MG Probud Gdynia (C-444/07, EU:C:2010:24, bod 24). Pozri tiež správu Heidelberg-Luxembourg-Vienna, s. 111.

48. V druhom rade treba pripomenúť, že v súlade s článkom 3 ods. 2 a článkom 27 nariadenia účinky vedľajšieho konkurzného konania sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území členského štátu, v ktorom začalo toto konanie. Ako zdôraznil v písomných pripomienkach pán Rogeau, súd členského štátu, na ktorý bol podaný návrh na začatie vedľajšieho konkurzného konania, je povinný s cieľom overiť existenciu podmienok svojej vlastnej právomoci na základe článku 3 ods. 2 nariadenia posúdiť, či aktíva dlžníka nachádzajúce sa na území tohto členského štátu umožňujú dospieť k záveru, že tam má „podnik" v zmysle článku 2 písm. h) nariadenia.[34] Z toho vyplýva, že tento súd má už predtým, ako začne vedľajšie konkurzné konanie, identifikovať na území dotknutého členského štátu prinajmenšom časť uvedených aktív, na ktoré sa môžu vzťahovať účinky uvedeného konania.

49. V treťom rade táto identifikácia prvkov konkurznej podstaty dlžníka nachádzajúcich sa na území členského štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie, je podstatná nielen na účely preverenia existencie podmienok začatia tohto konania, vymedzenia jeho účinkov, ako aj definovania vecnej pôsobnosti ustanovení zákona uvedeného členského štátu, ale takisto na to, aby bol možný samotný priebeh vedľajšieho konkurzného konania, ktoré má byť likvidačným konaním. Z toho vyplýva, že ako to podľa mňa správne tvrdí pán Rogeau, taká žaloba, o akú ide vo veci samej, ktorej predmetom je určenie, že niektoré aktíva dlžníka, ako aj výnos z ich predaja, patria do okruhu účinkov vedľajšieho konkurzného konania, vyplýva priamo z tohto konania a je s ním úzko spätá v zmysle judikatúry Seagon (EU:C:2009:83), tak ako je vyložená v bode 32 vyššie, a patrí teda do právomoci súdu, ktorý začal uvedené konanie.

50. V štvrtom rade ciele efektívnosti, účinnosti a rýchlosti konkurzných konaní, ktoré odôvodňovali prijatie nariadenia, nemožno primerane zabezpečiť riešením, ktoré by vyžadovalo od súdu v štáte, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie, na ktorý bol podaný návrh na určenie rozsahu účinkov tohto konania, aby vyhlásil, že nemá právomoc, ale má ju súd štátu, v ktorom začalo hlavné konkurzné konanie, a aby prerušil konanie dovtedy, kým tento druhý súd prijme rozhodnutie.

51. Prvky uvádzané vyššie svedčia podľa mňa v prospech riešenia, že súdom členského štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie, sa prizná právomoc konať o návrhu, ktorého predmetom je vymedzenie okruhu účinkov tohto konania. Na druhej strane opačné argumenty uvádzané spoločnými správcami konkurznej podstaty a Spojeným kráľovstvom v prospech výlučnej právomoci súdov členského štátu, v ktorom začalo hlavné konkurzné konanie, ma nepresvedčili. Tieto argumenty vychádzali v podstate z prednosti hlavného konkurzného konania a jeho všeobecného rozsahu.

52. Iste, je pravda, ako som pripomenul v bode 43 vyššie, že nariadenie priznáva „prednostné postavenie" tomuto konaniu. Takáto prednosť, ktorej cieľom je zabezpečenie optimálnej koordinácie hlavného a vedľajšieho konkurzného konania prostredníctvom ich hierarchizácie, však nespôsobuje to, že by boli súdne orgány vo vedľajšom konkurznom konaní zbavené svojich výsad, najmä pokiaľ ide nie o prijatie rozhodnutí týkajúcich sa priebehu likvidácie a uspokojenia veriteľov alebo podmienok skončenia tohto konania, ale o vymedzenie jeho účinkov. Rovnako si nemyslím, že všeobecný rozsah priznaný hlavnému konkurznému konaniu by mohol predstavovať rozhodujúci argument na to, aby sa súdom v tomto konaní priznala výlučná právomoc určiť rozsah účinkov iného konkurzného konania, hoci je územné a podriadené, ktorého dôsledkom začatia je práve vyňatie časti aktív dlžníka z rozsahu hlavného konkurzného konania a z právnej úpravy uplatniteľnej na túto časť aktív.

53. Na záver treba zdôrazniť to, že nariadenie stanovuje výslovne nielen kritérium rozdelenia aktív dlžníka medzi hlavné a vedľajšie konkurzné konanie, teda miesto, kde sa nachádzajú, ale takisto, ako je vysvetlené podrobnejšie nižšie, hmotnoprávne ustanovenia, ktoré majú usmerniť príslušné súdy pri uplatňovaní tohto kritéria. Ďalej, ako Súdny dvor potvrdil v rozsudku Bank Handlowy a Adamiak (C-116/11, EU:C:2012:739), prináleží súdu príslušnému na základe článku 3 ods. 2 nariadenia

34 — Článok 2 písm. h) nariadenia definuje pojem podnik ako akúkoľvek prevádzku, v ktorej dlžník vykonáva nie prechodnú hospodársku činnosť s použitím ľudských zdrojov a tovarov. Podľa Súdneho dvora musí byť tento pojem podniku vykladaný v tom zmysle, že „vyžaduje určitú minimálnu mieru organizácie a stability spojenú s výkonom hospodárskej činnosti", pozri rozsudok Interedil (C-396/09, EU:C:2011:671).

v prípade každého rozhodnutia, ktoré prijme, – a teda aj keď rozhoduje o rozsahu účinkov vedľajšieho konkurzného konania – povinnosť lojálnej spolupráce, ktorá implikuje zohľadnenie tak cieľov hlavného konkurzného konania, ako aj systematiky nariadenia, ktoré spočíva na zásade vzájomnej dôvery, požiadavke koordinácie hlavného a vedľajšieho konkurzného konania, cieli efektívneho a účinného fungovania cezhraničných konkurzných konaní, ako aj na prednosti hlavného konkurzného konania.[35] Za týchto okolností je riziko, že tento súd by mohol prijať rozhodnutie, ktoré by poškodilo záujmy v hlavnom konkurznom konaní, menšie.

54. Na základe dôvodov uvedených vyššie astávam názor, že súd, ktorý má právomoc na základe článku 3 ods. 2 nariadenia na začatie vedľajšieho konkurzného konania, má takisto právomoc na vymedzenie majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky tohto konania.

d) Výlučná alebo paralelná právomoc?

55. Vnútroštátny súd sa takisto pýta Súdneho dvora, či v prípade, keby mal uznať právomoc súdov štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie, má byť táto právomoc výlučná alebo „alternatívna“ k právomoci súdov členského štátu, v ktorom začalo hlavné konkurzné konanie.

56. V tejto súvislosti pripomínam, že z ustanovení nariadenia vyplýva, že začatie vedľajšieho konkurzného konania v členskom štáte, kde má dlžník podnik, má taký účinok, že podriaďuje aktíva dlžníka nachádzajúce sa na území tohto členského štátu právnemu režimu odlišnému od režimu, ktorý sa uplatňuje na hlavné konkurzné konanie. Napriek podriadenosti vedľajšieho konkurzného konania hlavnému konkurznému konaniu, záväzným pravidlám koordinácie medzi dvoma konaniami a povinnostiam spolupráce prináležiacim orgánom v tomto konaní, sú uvedené aktíva v skutočnosti vyňaté z rozsahu hlavného konkurzného konania a z právnej úpravy uplatniteľnej na toto konanie.

57. Z toho vyplýva, že rozhodnutie prijaté súdom členského štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie, ktorý rozhoduje o majetku, na ktorý sa majú vzťahovať účinky tohto konania, sa nepriamo ale nevyhnutne vyjadrí k rozsahu účinkov hlavného konkurzného konania. Z dôvodov analogických dôvodom uvedeným vyššie treba uznať, že súd členského štátu, v ktorom začalo hlavné konkurzné konanie, má takisto právomoc určiť rozsah účinkov tohto konania, podobne ako súd členského štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie.

58. Z toho vyplýva, že prípadné spory týkajúce sa toho, či patrí určitý prvok konkurznej podstaty dlžníka do jedného alebo druhého konania, môže riešiť alternatívne jeden alebo druhý súd. Právomoc týchto súdov na riešenie takýchto sporov je teda paralelná.

59. Spoloční správcovia konkurznej podstaty kritizujú takéto riešenie a tvrdia, že ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, nariadenie bráni tomu, aby bolo príslušných paralelne viac súdov. Opierajú sa konkrétne o rozsudok Rastelli Davide e C. (C-191/10, EU:C:2011:838).[36] V tejto súvislosti sa obmedzím na zdôraznenie toho, že v tomto rozsudku Súdny dvor spresnil, že pripustiť rozšírenie hlavného konkurzného konania na subjekt, ktorý je z právneho hľadiska odlišný od subjektu, voči ktorému bolo toto konanie začaté iba na základe prelínania majetku a bez toho, aby sa zistilo, kde sa nachádza centrum hlavných záujmov uvedeného subjektu, by umožnilo obchádzať systém zavedený nariadením, a umožnilo by to súdu, ktorý nemá právomoc na začatie hlavného konkurzného konania na základe článku 3 ods. 1 nariadenia, prijať rozhodnutie majúce voči právnemu subjektu tie isté

35 — Bod 62. Pozri tiež návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Bank Handlowy a Adamiak (C-116/11, EU:C:2012:308, bod 66).

36 — V bode 28 tohto rozsudku, o ktorý sa opierajú spoloční správcovia konkurznej podstaty, sa Súdny dvor vyjadril tak, že treba dať pozor, aby nevzniklo riešenie, ktoré by viedlo „k pozitívnym kompetenčným konfliktom medzi súdmi rôznych členských štátov, čomu presne chcelo nariadenie z dôvodu zabezpečenia rovnakého zaobchádzania s konkurznými konaniami v rámci Európskej únie zabrániť“.

účinky ako rozhodnutie o začatí takéhoto konania. V predmetnom prípade však nejde o vytvorenie tretieho kritéria právomoci oproti tým, ktoré sú uvedené v článku 3 nariadenia, ale výlučne o pripustenie toho, že súdy určené na základe týchto kritérií majú paralelnú právomoc konať o určitých žalobách.

60. V prípade existencie súdov, ktoré majú paralelne právomoc, existuje riziko vydania navzájom nezlučiteľných rozhodnutí. Takéto riziko by mohlo byť, ako uvádza Komisia, vyriešené uplatnením pravidla analogického s pravidlom stanoveným článkom 27 nariadenia č. 44/2001, ktorý v prípade litispendencie priznáva právomoc prvému súdu, na ktorom začalo konanie. Podľa mňa však neprináleží Súdnemu dvoru, aby zahrnul takéto pravidlo do systematiky nariadenia formou sudcovskej tvorby práva.[37] Prijatie takéhoto pravidla, ktoré by bolo nepochybne vhodné, keby sa prijalo riešenie, ktoré navrhujem, prináleží totiž iba normotvorcovi Únie. V dôsledku toho vzhľadom na terajší stav iba mechanizmus takmer automatického uznávania zakotvený v článku 25 ods. 1 nariadenia umožňuje v prípade paralelnej právomoci vyhnúť sa riziku navzájom nezlučiteľných rozhodnutí.

e) Závery týkajúce sa prvej časti prejudiciálnej otázky

61. Na základe všetkých vyššie uvedených úvah sa domnievam, že treba odpovedať Tribunal de commerce de Versailles tak, že súd, ktorý má právomoc na základe článku 3 ods. 2 nariadenia začať vedľajšie konkurzné konanie, má takisto právomoc určiť majetok dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky tohto konania. Žaloba na určenie, či určitý majetok alebo viaceré prvky konkurznej podstaty dlžníka patria do hlavného konkurzného konania alebo do vedľajšieho konkurzného konania, môže byť podaná alternatívne na súd členského štátu, v ktorom začalo hlavné konkurzné konanie alebo na súde členského štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie.

B – *O druhej časti prejudiciálnej otázky: uplatniteľná právna úprava*

62. Druhou časťou svojej prejudiciálnej otázky sa Tribunal de commerce de Versailles pýta Súdneho dvora, aká právna úprava sa uplatní na určenie rozsahu účinkov konania v prípade, keď sa uzná právomoc členského štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie.

63. Podľa článku 4 ods. 1 nariadenia je právnou úpravou uplatniteľnou na konkurzné konanie a na tieto účinky právna úprava členského štátu, na území ktorého sa začalo konanie, a preto závisí od určenia súdu, ktorý bude mať právomoc na medzinárodnej úrovni začať uvedené konanie podľa článku 3 nariadenia.[38] Toto riešenie je výslovne potvrdené článkom 28 nariadenia, podľa ktorého „ak v tomto nariadení nie je stanovené inak, vedľajšie konanie sa riadi právom členského štátu, na ktorého území sa vedľajšie konanie začne".

64. Ďalej nariadenie stanovuje určitý počet jednotných hmotnoprávnych pravidiel určených na to, aby sa uplatnili ako výnimka z vnútroštátnej právnej úpravy považovanej za uplatniteľnú.

65. Teda, pokiaľ ide o to, čo nás zaujíma v predmetnom prípade, treba najprv pripomenúť, že nariadenie v článku 3 ods. 2 a článku 27 stanovuje osobitné kritérium rozdelenia aktív dlžníka medzi hlavné konkurzné konanie a vedľajšie konkurzné konanie, založené na mieste, kde sa tieto aktíva nachádzajú, z ktorého nemožno urobiť výnimku, ani ustanoveniami vnútroštátneho práva, ani dohodou orgánov v oboch konaniach. Na základe tohto kritéria majetok dlžníka, ktorý sa nachádza na

37 — Hoci je pravda, že v rozsudku Staubitz-Schreiber (C-1/04, EU:C:2006:39) Súdny dvor uznal, vzhľadom na to, že nariadenie nič v danej súvislosti nestanovovalo, že v prípade prevodu strediska hlavných záujmov dlžníka do iného členského štátu po podaní návrhu a začatie tohto konania, právomoc začať konkurzné konanie má stále *prvý súd, ktorý vo veci začal konať*, okolnosti danej veci boli veľmi odlišné a Súdny dvor sa tak musel vyjadriť k legitimite prípadného prenosu právomoci a nemusel riešiť pozitívny kompetenčný konflikt.

38 — Pozri v tomto zmysle rozsudky Eurofood IFSC (C-341/04, EU:C:2006:281, bod 33), MG Probud Gdynia (C-444/07, EU:C:2010:24, bod 25) a Rastelli Davide e C. (EU:C:2011:838, bod 16).

území členského štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie, patrí do tohto konania a v dôsledku toho *výnos z predaja tohto majetku musí takisto zostať v rámci uvedeného konania*. Na druhej strane, stále na základe toho istého kritéria, majetok dlžníka, ktorý sa nachádza v tretej krajine, *nemôže v žiadnom prípade patriť do vedľajšieho konkurzného konania*, a to z jednoduchého dôvodu, že sa nenachádza na území členského štátu, v ktorom takéto konanie začalo. Tento majetok teda patrí nevyhnutne do hlavného konkurzného konania, ktoré má všeobecný rozsah. Ako som už mal príležitosť zdôrazniť v bode 37 vyššie, akýkoľvek výklad založený na vnútroštátnom práve, ktorý by rozšíril účinky vedľajšieho konkurzného konania na majetok dlžníka nachádzajúci sa v tretej krajine, by nebol zlučiteľný s nariadením.

66. Z ustanovení nariadenia je ďalej možné vyvodiť pravidlo, s ktorým súhlasia všetci účastníci konania, ktorí predložili pripomienky v tomto konaní, podľa ktorého dátum, ku ktorému sa treba situovať na posúdenie toho, či sa majetok nachádza alebo nie na území členského štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie, je dátum, ku ktorému nadobudlo účinnosť rozhodnutie o začatí tohto konania. Takýto záver vyplýva najmä zo znenia článku 2 písm. f)[39] v spojení s článkom 18 ods. 2 nariadenia.[40] Teda akékoľvek premiestnenie aktív dlžníka mimo územia členského štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie po uvedenom dátume, vrátane prípadu, keď sa toto premiestnenie týka nie majetku ako takého ako výnosu z jeho likvidácie, a prípadu, že bolo premiestnenie povolené súdom v tomto konaní v rámci dohody o koordinácii s hlavným konkurzným konaním, neznamená vyňatie týchto aktív, alebo výnosu z ich predaja, z vedľajšieho konkurzného konania.[41]

67. Nakoniec, ako som už uviedol v bode 53 vyššie, nariadenie obsahuje určité hmotnoprávne ustanovenia určené na to, aby usmernili príslušné súdy pri uplatňovaní kritéria rozdelenia aktív dlžníka medzi hlavné konkurzné konanie a vedľajšie konkurzné konanie. Článok 2 písm. g) nariadenia totiž definuje to, čo treba rozumieť na účely tohto nariadenia pod pojmom „členský štát, v ktorom sa majetok nachádza“ a to pre tri rôzne kategórie majetku: hmotný majetok, majetok a práva, pri ktorých sa vlastníctvo alebo nárok musí zapisovať do verejného registra, a pohľadávky. Toto ustanovenie, hoci sa môže javiť ako nedostatočné na to, aby pokrylo všetky typy aktív, najmä vzhľadom na komplexnosť určitých druhov majetku,[42] však preukazuje vôľu normotvorcu Spoločenstva podriadiť určenie situácie majetku dlžníka jednotnej právnej úprave. Táto voľba, ako aj neúplnosť zoznamu uvedeného v článku 2 písm. g) nariadenia nepochybne vyžaduje značné výkladové úsilie zo strany vnútroštátneho súdu, ktorému prináleží identifikovať na základe tohto ustanovenia pravidlo uplatniteľné v každom jednotlivom prípade.

68. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy prináleží v predmetnom prípade Tribunal de Versailles, aby „lokalizoval“, k *dátumu začatia vedľajšieho konkurzného konania* a *na základe kritérií uvedených v článku 2 písm. g) nariadenia*, všetok hmotný a nehmotný majetok NNSA, ktorý bol predmetom prevodu, vrátane určitého hospodárskeho vlastníckeho vzťahu („equitable or beneficial ownership“),

39 — Článok 2 písm. f) nariadenia stanovuje, že na účely nariadenia „čas začatia konania“ je čas, keď rozhodnutie o začatí konania nadobudne účinnosť bez ohľadu na to, či ide o konečné rozhodnutie alebo nie.

40 — V súlade s článkom 18 ods. 2 nariadenia „likvidátor určený súdom, ktorý má právomoc podľa článku 3 ods. 2, môže v akomkoľvek inom členskom štáte prostredníctvom súdu alebo mimo súdu požadovať, aby sa z územia štátu, v ktorom sa konanie začalo, hnuteľný majetok po začatí konkurzného konania premiestnil na územie tohto iného členského štátu“.

41 — Uvádzam, že podľa návrhu nariadenia, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie o konkurznom konaní, predloženého Komisiou, akékoľvek premiestnenie aktív nachádzajúcich sa v členskom štáte, kde sa nachádza podnik dlžníka, by malo byť zakázané pre správcu konkurznej podstaty, a to dokonca aj pred začatím vedľajšieho konkurzného konania, s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu miestnych záujmov (pozri bod 12 tohto návrhu zavádzajúceho do nariadenia odôvodnenie 19c).

42 — Návrh Komisie nariadenia, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie o konkurznom konaní, zavádza v článku 2 písm. g) [teraz článok 2 písm. f)] ďalšie pravidlá lokalizácie majetku, týkajúce sa akcií podnikov na meno, finančných nástrojov, ktorých vlastníctvo sa preukázalo zápisom do registra a prostriedkami uloženými na bankovom účte (pozri bod 21 návrhu).

ktorý má k duševnému vlastníctvu skupiny Nortel podľa MRDA, ako aj práva výlučných, bezplatných a pretrvávajúcich licencií, ktorých držiteľom je na základe tej istej dohody. [43] V tejto súvislosti prináleží podľa mňa najprv vnútroštátnemu súdu zistiť, či vzhľadom na uvedenú dohodu tieto práva možno rozdeliť a považovať ich za samostatné aktíva.

69. Ďalej musí tento súd zistiť, či na základe kanadského práva, ktorému podlieha MRDA, sa právo NNSA na zaplatenie „R&D allocation" má považovať za „vecné právo užívania", ako to tvrdí ZR spoločnosti NNSA, alebo za pohľadávku vyplývajúcu z jej podielu na činnosti R&D skupiny Nortel. V tomto poslednom uvedenom prípade by sa kritérium centra hlavných záujmov dlžníka – tretej strany – stanovené v článku 2 písm. g) tretej zarážke nariadenia mohlo uplatniť. V tejto súvislosti ešte pripomínam, že skutočnosť, že *podiel ceny* prináležiaci NNSA po prevode jej aktív môže byť považovaný za pohľadávku týkajúcu sa výnosu z predaja, uplatňovanú voči viazanému účtu – keďže sa nachádza mimo územia Únie – nie je relevantná, ak sa zistí, že predmetné aktíva sa nachádzali na francúzskom území v čase nadobudnutia účinkov rozhodnutia o začatí vedľajšieho konkurzného konania. Ako som už poznamenal v bode 66 vyššie, spôsob prevodu aktíva nemôže rozhodovať o tom, že toto aktívum bude patriť do hlavného konkurzného konania, hoci patrilo pôvodne do vedľajšieho konkurzného konania a *vice-versa*.

70. Keď, ako si myslím, právo „beneficial ownership" vyplývajúce zo systému zavedeného MRDA nemôže byť redukované na jednoduchú pohľadávku, treba overiť, či ho možno zaradiť do jednej z dvoch kategórií stanovených v prvej a druhej zarážke článku 2 písm. g) nariadenia. V tejto súvislosti teória spoločných správcov konkurznej podstaty, podľa ktorej sa toto právo zaraďuje do druhej zarážky, pretože sa týka práv duševného vlastníctva, ktoré boli predmetom zápisu, ma nepresvedčila. Totiž ani „beneficial ownership" poskytujúce právo v rámci MRDA na „R&D allocation", ani ďalej práva na využívanie duševného a priemyselného vlastníctva skupiny Nortel, ktoré vyplývajú z výlučných licencií poskytnutých zo strany NNL v rámci tej istej dohody, nemožno považovať za „práv[a], pri ktorých sa vlastníctvo… musí zapisovať do verejného registra" v zmysle článku 2 písm. g) druhej zarážky nariadenia. Samotná skutočnosť, že uvedené práva sú „spojené" s právami priemyselného alebo duševného vlastníctva, ktoré samotné boli predmetom zápisu (zo strany NNL a mimo územia Únie), nemení tento záver. Na druhej strane nemožno podľa mňa tvrdiť, že, ako, zdá sa, navrhuje ZR spoločnosti NNSA, že predmetné práva patria do prvej zarážky článku 2 písm. g) nariadenia, keďže sa „zhmotnili" v licenciách, vzhľadom na to, že tieto licencie nemožno považovať za hmotný majetok.

71. Z článku 2 písm. g) nariadenia treba teda vyvodiť pravidlo, ktoré zohľadňuje špecifickosť predmetných aktív. Podľa mňa možno z prvých dvoch zarážok tohto ustanovenia vyvodiť indíciu všeobecnej povahy, teda, že rôzne prvky konkurznej podstaty dlžníka musia byť v zásade zaradené do konkurzného konania, ktorému sú prirodzene najbližšie. Je to tak, pokiaľ ide o hmotný majetok, ktorý patrí do konania začatého na území členského štátu, kde sa nachádza, a pokiaľ ide o majetok a práva, ktoré sa musia zapísať, patriace do konkurzného konania začatého v členskom štáte, v ktorom je predmetný register vedený. To isté pravidlo, uplatnené *a contrario* možno nájsť v článku 12 nariadenia, podľa ktorého „sa patent, ochranná známka spoločenstva a akékoľvek iné právo zriadené právom spoločenstva môže zahrnúť len do konania uvedeného v článku 3 ods. 1", ak nemožno preukázať ich väzbu s územím jediného členského štátu, vzhľadom na to, že ich účinky pôsobia na úrovni celého územia Únie. Do tej istej logiky patrí takisto návrh na zmenu článku 2 písm. g)

43 — V súlade s verziou tejto dohody predloženou spoločnými správcami konkurznej podstaty spoločnosť skupiny Nortel, ktorá bola jej zmluvnou stranou, sa zaviazala vyvíjať tak ako v minulosti svoju činnosť R&D a dať k dispozícii výsledky ostatným stranám dohody. Ako protihodnotu dostala sumu proporcionálnu svojmu príspevku na činnosť R&D skupiny, nazvaného „R&D allocation", podľa schémy pripojenej k dohode. Táto suma bola považovaná za „opatrenie rozdelenia zisku", na ktoré mala každá strana legitímny nárok. Dohoda takisto stanovila, že ak neexistuje výslovne stanovená výnimka (napríklad ochranné známky), NNL bude právnym nositeľom všetkých súčasných a budúcich práv duševného vlastníctva skupiny, na základe čoho sa NNL zaviazala poskytnúť výlučnú a bezplatnú licenciu pre každú spoločnosť, ktorá je stranou dohody o využívaní celého duševného vlastníctva skupiny.

nariadenia predložený Komisiou, keďže nové zarážky (týkajúce sa akcií na meno vydaných podnikmi, čo sú finančné nástroje, ktorých vlastníctvo sa preukazuje zápisom do registra a finančnými prostriedkami držanými na bankovom účte) uvádzajú takisto kritériá, ktoré uprednostňujú väzbu majetku na územie členského štátu, s ktorým má čo najbližšie spojenie.

72. Aby som sa vrátil k predmetnému prípadu, zastávam názor, že na základe vyššie uvedeného pravidla práva vyplývajúce z účasti dlžníka na činnosti R&D skupiny spoločností a/alebo ktorých cieľom je na základe výlučných a bezplatných licencií využívanie jej výsledkov, ak nie sú uvedené v druhej a tretej zarážke článku 2 písm. g) nariadenia, sa musia považovať za nachádzajúce sa na území členského štátu, v ktorom sa nachádza centrum činnosti dlžníka, ktoré sa podieľalo na uvedenej činnosti R&D a využívalo výsledky tejto činnosti na svoje rozvinutie.

73. Na základe vyššie uvedených úvah sa domnievam, že na druhú časť prejudiciálnej otázky položenej vnútroštátnym súdom treba odpovedať tak, že s cieľom určiť, či sa na majetok dlžníka vzťahujú účinky vedľajšieho konkurzného konania, musí súd konajúci vo veci zistiť, či sa tento majetok nachádza na území členského štátu, v ktorom začalo uvedené konanie, a to k dátumu, keď nadobudlo účinnosť rozhodnutie o začatí tohto konania, a že situácia uvedeného majetku sa musí posúdiť na základe kritérií stanovených v článku 2 písm. g) nariadenia.

IV – **Návrh**

74. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal Tribunal de commerce de Versailles takto:

Súd, ktorý má na základe článku 3 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1346/2000 Rady z 29. mája 2000 o konkurznom konaní právomoc na začatie vedľajšieho konkurzného konania, má takisto právomoc určiť majetok dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky tohto konania.

Žaloba na určenie, či určitý majetok alebo viaceré prvky konkurznej podstaty dlžníka patria do hlavného konkurzného konania alebo do vedľajšieho konkurzného konania, môže byť podaná alternatívne na súde členského štátu, v ktorom začalo hlavné konkurzné konanie alebo na súde členského štátu, v ktorom začalo vedľajšie konkurzné konanie.

S cieľom určiť, či sa na majetok dlžníka vzťahujú účinky vedľajšieho konkurzného konania, musí súd konajúci vo veci zistiť, či sa tento majetok nachádza na území členského štátu, v ktorom začalo uvedené konanie, a to k dátumu, keď nadobudlo účinnosť rozhodnutie o začatí tohto konania. Situácia uvedeného majetku sa musí posúdiť na základe kritérií stanovených v článku 2 písm. g) nariadenia č. 1346/2000.